

FRANCESC PARCERISAS

TRIOMF DEL PRESENT

(OBRA POÈTICA 1965-2000)

BARCELONA 2024 QUADERNS CREMA

Publicat per
QUADERNS CREMA
Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

© 2024 by Francesc Parcerisas Vázquez
© d'aquesta edició, 2024 by Quaderns Crema, S.A.

Drets exclusius d'edició:
Quaderns Crema, S.A.

A la coberta, *Menjador* (c. 1913), de Pere Torné Esquiús

ISBN: 978-84-7727-692-0
DIPÒSIT LEGAL: B. 18 959-2024

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i relligat*

PRIMERA EDICIÓ *novembre de 2024*

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

TAULA

<i>Prefaci</i>	7
VINT POEMES CIVILS (1965)	11
HOMES QUE ES BANYEN (1965-1967)	37
BOCA DE FLOR (1965-1967)	77
ELLA (1965-1967)	111
DISCURS SOBRE LES MATÈRIES TERRESTRES (1966-1971)	123
LATITUDS DELS CAVALLS (1971-1972)	185
POEMES D'«AIRÍN» (1972)	227
GRANOLLERS FULLA BAIXA (1973)	245
ALTRES POEMES DELS ANYS SETANTA	271
DUES SUITES (1973-1975)	287
L'EDAT D'OR (1978-1983)	323
OMBRA ENCESA (1990)	355
FOCS D'OCTUBRE (1992)	399
NATURA MORTA AMB NENS (2000)	453
<i>Índex de poemes</i>	527

A Mireia Sopena.

PREFACI

És molt possible que insistir en el triomf del present sigui una manera d'alleugerir la feixuguesa del passat, que, a gratient o a contracor, ens ha fet com som, i sigui també una manera de no haver d'encarar les incerteses obagues del futur. El triomf del present no és gaire lluny del *carpe diem* horacià, però podria semblar exagerat emprar-lo com a títol insistent per a un llibre que recull una part molt important de la poesia escrita al llarg de trenta-cinc anys, sobretot quan l'autor és algú arribat a la vuitantena. *Triomf del present* era ja el títol que vaig triar quan, al febrer del 1991, vaig recollir la meva «Obra poètica 1965-1983» per a l'editorial Columna, en aquella bella col·lecció «Àurea» que havia endegat Àlex Susanna. El volum present recupera el mateix títol però n'allarga ara els continguts fins a l'any 2000, i és, per tant, una recopilació nova amb afegits importants i alguna variació més episòdica respecte a aquell volum anterior.

Una primera consideració que cal fer és que, a diferència d'aleshores, aquest volum s'allarga naturalment en el temps i reuneix poesia publicada o inèdita escrita fins a l'any 2000. En aquest cas hem tingut en consideració els llibres antics ja introbables i hi hem afegit els que marquen, d'una manera més lligada a la meva «biografia literària», els anys finals del segle XX—fins a *Natura morta amb nens* de l'any 2000—perquè, sens dubte, aquell va ser el segle en què van transcórrer la major part de la meva vida i tota la meva formació emotiva, estètica i política. D'aquest conjunt n'he eliminat

Variacions sobre un tema romàntic: ombra i llum, escrites amb Toni Marí, aleshores inèdites en forma de llibre, perquè des del 2019 ja es troben editades com un volum independent a Quaderns Crema. He eliminat també alguns poemes d'aquell primer aplec, que ara em semblen més episòdics, i també el generós pròleg que el bon amic Sam Abrams va escriure per al volum de Columna del 1991. S'hi conserven, però, els poemes de *Boca de plor*, escrits entre el 1965 i el 1967, inèdits en forma de llibre fins a aquella edició de Columna, perquè reflecteixen molt bé les preocupacions i influències literàries d'aquells anys. El mateix succeeix amb les prosas poètiques, carregades de records i connotacions artístiques i vitals, de *Granollers fulla baixa*, del 1973, que en la seva forma original acompanyaven vint-i-una litografies d'Eduard Arranz-Bravo i Rafael Bartolozzi i que eren dedicades al meu germà Jordi Parcerisas—cap dels tres, com tanta altra gent estimada que associo a aquests poemes, ja no hi són—. El recull *Ombra encesa*, escrit amb voluntat unitària en unes fitxes l'any 1990, és deutor de les vivències que van generar els poemes de *Focs d'octubre* (1992), però per la seva composició formal, molt diferent, es publica aquí per primer cop.

Vull agrair a Sandra Ollo, continuadora de l'obra de Jaume Vallcorba al capdavant de Quaderns Crema, la seva amistat i excel·lent disposició per editar aquest volum de poesia i tots els altres llibres que, en els darrers anys, ha volgut publicar sota el segell de l'atzavara que, d'ençà de fa més de quaranta anys, també he fet meu.

Entenc que, en contra del que podria semblar, el fet d'insistir en el *Triomf del present* per a aquest nou recull de la meua poesia és una manera de refermar el sentit que, al llarg

dels anys, he procurat d'atribuir a l'escriptura: una ocupació sense gaire transcendència, fins i tot amb un notable punt d'«inutilitat existencial», però que ens fa, això sí, més feliços a l'hora de gaudir, davant la impostura grandiloqüent i inexorable de la vida, dels petits moments del dia a dia. Penseu que ni la poesia, ni la ciència, ni la religió no ens salven, però formen part de la nostra condició humana—i molt possiblement de la condició de la vida en general, de la de tots els éssers que tenen com a única finalitat la lluita contra el temps—. Poder deixar aquests rastres imaginatius amb l'esperança que algú—en aquest cas els lectors—els utilitzaran per reconstruir alguna forma de la seva pròpia vida imaginativa, que és també la vida emotiva, és una manera agraïda de compartir l'experiència humana. Potser res no ens salva, ni sé molt bé quin deu ser el significat o el sentit de cap mena de salvació (¿de què?, ¿on?, ¿per a què?), però encara avui sóc capaç de reconèixer la bellesa d'un gest, d'una mirada, el goig d'un somriure, la llum d'una criatura, el desig, la por, l'amistat, el plaer despert dels sentits, la manca, la joia..., i els poemes, tots els poemes, busquen donar forma escrita a aquest embadaliment, a aquest desconcert, a aquest dolor. I a totes les formes de l'amor, les de la ment i les del cos. Davant la nostra condició efímera, més o menys feliçment encapsulada en els poemes, m'ha semblat que el *Triomf del present* sempre pot ser entès com un petit llegat perdurable.

FRANCESC PARCERISAS

Juliol del 2024

VINT POEMES CIVILS
(1965)

A Jackie.

*«Aquella dolça infantesa»
és dedicat a Frau Gert Blell.*

PREMI JOAN SALVAT-PAPASSEIT 1966
1a edició: Els llibres de les Quatre Estacions (Barcelona, Ariel, 1967).

1944-1950

Podria escriure el poema
de la llarga infància, tenebrosa,
de l'època del racionament
i de les mesquines sortides fins a ciutat.

Podria escriure el poema
dels meus dies perduts de nen,
de les col·leccions de cromos
i del radiofònic himne nacional.

Podria escriure el poema
dels jocs il·lusionats d'ahir,
del primer pecat clandestí
i de la comunió eucarística primera.

Podria escriure el poema
dels noms d'amics d'infància,
de les coses que fèiem a classe
i de les taques de tinta als dits.

Podria escriure el poema
del primer record del cinema,
de l'angoixa de les visites dels grans
i dels ocells menjant al pati de casa.

Podria escriure el poema
dels llocs estimats encara ahir,
de les gents tan grans i altes
i dels homes cepats amb pèl al pit.

Podria escriure el poema
dels records tristos i alegres,
de la joventut perduda
i de la confiança que he posat en els homes.

Podria escriure un poema
que fos el darrer poema de ma vida
perquè el gravessin a la pedra
i els amics que estimo ploessin llegint-lo.

Podria escriure un poema
que potser no escriuré mai.

TORNARAN ELS DIES LLUNYANS
DE L'ESCOLA...

Tornaran els dies llunyans de l'escola,
les pastilles de menta del confessor,
els nouvinguts que encapçalen l'any,
la tortuosa fila en tornar de missa,
els contes i faules del pare Malats,
els vestidors bruts i les dutxes,
les disseccions fallides al laboratori,
les escapades barranc avall, fins al pont,
la cigarreta fumada amb delit al vàter,
el dibuix lineal o artístic,
els dits repassant les lletres rasposes...

Tornaran els dies llunyans de l'escola
i l'espera incerta, sortint de les classes,
pel somriure imaginat d'una noia
que viu al meu barri
i no vol,
abandonant les amigues que riuen contentes,
que l'acompanyi fins a la porta de casa
per acomiadar-nos
en néixer
el vespre.

Tornaran els dies llunyans de l'escola
amb els sorolls dels nois a l'esbarjo
i el professor que no riu
i calla

i va migrant sa salut, tan pulcra,
i una nit es mor, sense fressa,
i l'endemà a l'enterrament, plegats,
riem i ens donem empentes.

Tornaran els dies llunyans de l'escola
en aturar-me al llindar de la porta,
el dia que hi entri de mestre
i tibi de la corbata,
signe d'un gran respecte.

TOT EL TEMPS PASSAT...

Tot el temps passat, i les nits i els dies
de tot el temps passat, amb els amics d'ahir,
els balls a l'estiu
sota els pollancre
                    que fan una música tan dolça,
les cabanes
                    de canyes tallades a la via del tren,
les curses per les vinyes
                                    si plou
i les baralles que sempre perdia...,
eren la justificada il·lusió per la vida.

Tot el temps passat, i les nits i els dies
de tot el temps passat, són el luxuriós baume
que m'envolta, si vull recordar
la meva terra,
                    els noms, els homes,
els déus que tenia i estimava.

Perquè ara ja fa anys
que tot el temps és passat, i que són
velles les nits i els dies, les il·lusions
per la vida, de tot el temps passat.

AL POBLE

Les veïnes en parlen perquè venim de ciutat
fent els elogis dels parents pobres com elles.
Ens afartem de saludar dones endolades,
bo i bescanviant petons i somorts records,
i ens afalaga trepitjar raïm, menjar crema,
beure'ns l'aigua fresca del càntir, tafanejar a cuina,
baixar al celler, collir els tomàquets,
amb una senzilla suficiència d'homes
arribant de molt lluny i que saben coses.
Donem consells, adreces, recomanem als nois,
agraïm els dons, bo i bescanviant i petons
i somorts records, i pugem al cotxe,
lluents, que ens durà a ciutat.

UN DISSABTE D'ESTIU A BARCELONA

A l'estiu trobo la casa buida i freda
i sé moure'm descalç per les cambres.
De vegades un cotxe passa pel carrer
i el soroll es perd entre els arbres.

Dinem sense presses, amb les finestres obertes;
els veïns han posat la ràdio molt forta.

Una noia s'aboca al balcó, en enagos;
té els braços lliures fins a les aixelles,
i els malucs
una mica prims.

En dringar el rellotge avui
no hi ha feina,
és dissabte a la tarda. L'estiu
és calorós i feixuc, com les dones del carrer.

Jo, a casa, davallo per les cambres, descalç.
L'aire és humit.

ENS AGRADARIA DE VIATJAR
PER SICÍLIA A L'ESTIU...

Ens agradaria de viatjar per Sicília a l'estiu
i omplir-nos l'oïda
                                          dels parlars i dels crits
mentre treballem plegats per redimir el poble.

Voldríem en un únic desig alliberar els homes
del feix de sol i la pols de l'ardu treball,
i entotsolar-nos
                                          a l'escuma del mar llevantí
tot fruit de l'abundosa ombra
que brinda
                                          saber-se germans.

VAIG PELS CARRERS
ESTIMANT PROSTITUTES...

Vint flors brodades amb constància,
entre cançons i puntes de coixí,
fins a la darrera claror del dia,
quan les cavalleries es recullen, plegades.

Vint flors sostretes als esguards
cobejosos del sexe jove esclatant,
entre el cant dels grills i l'ombra
trontollant de l'òliba que s'amaga.

Els teus vint anys han estat
vint salvatges flors, avui collides
per libar-ne el nèctar a la bresca
del luxuriós eixam ciutadà.

PORTEM LA NOSTRA LLUITA
MÉS ENLLÀ...

Portem la nostra lluita més enllà.

Més enllà
de la mar casolana i fàcil
i les cases fosques de rajola freda.

Més enllà
del ball organitzat amb cobla
i les oficines de parets suades,
de l'autobús somnolent dels matins
i els carrers empedrats de penombra.

Més enllà
del torn nocturn guardant els tramvies
i l'enllustrat de sabates el diumenge,
de la bugada estesa al fum,
i del guix dels jocs a les voreres,
dels papers i fulles arraconats al parc.

Portem la nostra lluita més enllà,
més enllà de tot.
Molt més enllà,
fins al límit.